

WARUNKI PODJĘCIA DZIAŁALNOŚCI PRZEZ INSTYTUCJE FINANSOWE

Materiał przygotowany w ramach edukacji prawnej, zmierzającej do zwiększenia świadomości prawnej społeczeństwa przez:

Kancelarię Radcy Prawnego

dr Małgorzaty Maliszewskiej

ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3, 02-323 Warszawa

tel. (22) 822 30 30, prawnik@drmaliszewskakancelaria.com

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Podstawowym aktem prawnym, który określa zasady podejmowania, wykonywania i zakończenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym prawa i obowiązki przedsiębiorców oraz zadania organów władzy publicznej w tym zakresie jest ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców.

Zgodnie z art. 3 ustawy *„Działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły”*.

ZASADY PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

1. Zasada swobody prowadzenia działalności gospodarczej (art. 2) - *„Podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej jest wolne dla każdego na równych prawach”*.
2. Zasada *„co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone”* (art. 8) - *„Przedsiębiorca może podejmować wszelkie działania, z wyjątkiem tych, których zakazują przepisy prawa. Przedsiębiorca może być obowiązany do określonego zachowania tylko na podstawie przepisów prawa”*.
3. Zasada uczciwej konkurencji (art.9) - *„Przedsiębiorca wykonuje działalność gospodarczą zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji, poszanowania dobrych obyczajów oraz słusznym interesów innych przedsiębiorców i konsumentów, a także poszanowania oraz ochrony praw i wolności człowieka”*.
4. Zasada domniemania uczciwości przedsiębiorcy (art. 10) - *„Organ kieruje się w swoich działaniach zasadą zaufania do przedsiębiorcy, zakładając, że działa on zgodnie z prawem, uczciwie oraz z poszanowaniem dobrych obyczajów”*.
5. Zasada przyjaznej interpretacji przepisów (art. 11) - *„Jeżeli przedmiotem postępowania przed organem jest nałożenie na przedsiębiorcę obowiązku bądź ograniczenie lub odebranie uprawnienia, a w sprawie pozostają wątpliwości co do treści normy prawnej, wątpliwości te są rozstrzygane na korzyść przedsiębiorcy, chyba że sprzeciwiają się temu sporne interesy stron albo interesy osób trzecich, na które wynik postępowania ma bezpośredni wpływ”*.
6. Zasada pogłębiania zaufania, proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania (art. 12) - *„Organ prowadzi postępowanie w sposób budzący zaufanie przedsiębiorców do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania”*.
7. Zasada pewności prawa (art. 14) - *„Organ bez uzasadnionej przyczyny nie odstępuje od utrwalonej praktyki rozstrzygania spraw w takim samym stanie faktycznym i prawnym”*.
8. Zasada udzielania informacji (art. 15) - *„Organ, w zakresie swojej właściwości, udziela przedsiębiorcy informacji o warunkach podejmowania, wykonywania i zakończenia działalności gospodarczej”*.

REGLAMENTACJA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Działalność gospodarcza, której podjęcie oraz wykonywanie uzależnione jest od spełnienia przez przedsiębiorcę szczególnych warunków określana jest mianem działalności reglamentowanej.

Przepisy dotyczące działalności reglamentowanej w sposób szczegółowy określają:

- rodzaj działalności objętej reglamentacją,
- szczególne warunki wykonywania wybranego rodzaju działalności,
- organ - urząd reglamentacyjny,
- informacje, które muszą być zawarte we wniosku o rozpoczęcie działalności reglamentowanej,
- tryb postępowania organu reglamentacyjnego,
- zakres i formę kontroli na etapie podejmowania oraz wykonywania danej działalności,
- podstawy odmowy udzielenia koncesji, zezwolenia, wpisu do rejestru działalności regulowanej, ograniczenia, podstawy cofnięcia.

W zależności od przedmiotu działalności reglamentowanej konieczne jest uzyskanie koncesji, zezwolenia albo wpisu do działalności regulowanej.

Zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców „Koncesja, zezwolenie albo wpis do rejestru działalności regulowanej uprawniają do wykonywania działalności gospodarczej na terenie całego kraju i przez czas nieokreślony, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej”.

ZEZWOLENIE

Jedną z form działalności reglamentowanej jest zezwolenie.

Zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców *„Uzyskania zezwolenia wymaga wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie określonym w odrębnych przepisach”* oraz z ust. 2 *„Organy zezwalające oraz warunki wykonywania działalności objętej zezwoleniem, w szczególności zasady oraz tryb udzielania, odmowy udzielenia, zmiany, zawieszenia, cofnięcia albo ograniczenia zakresu zezwolenia, określają odrębne przepisy, o ile niniejsza ustawa nie stanowi inaczej”*.

W świetle art. 42 ustawy *„Organ zezwalający udziela zezwolenia na wykonywanie działalności gospodarczej przedsiębiorcy spełniającemu wymagane prawem warunki uzyskania zezwolenia”*.

WYDAWANIE ZEZWOLEŃ W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI FINANSOWYCH

Organem uprawnionym do wydawania zezwoleń w zakresie działalności instytucji finansowych jest Komisja Nadzoru Finansowego.

Komisja Nadzoru finansowego wydaje: zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej w formie domu maklerskiego, zezwolenie na prowadzenie platformy aukcyjnej dla kontraktów, zezwolenie na nabywanie przez dom maklerski kontraktów na aukcjach organizowanych przez platformę aukcyjną, zezwolenie na świadczenie usług w zakresie udostępniania informacji o transakcjach, zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej przez bank, zezwolenie na prowadzenie przez bank rachunków papierów wartościowych, zezwolenie na prowadzenie przez bank rachunków papierów wartościowych na terytorium innego państwa członkowskiego, zezwolenie na prowadzenie przez bank rachunków derywatów, zezwolenie na prowadzenie przez bank rachunków derywatów na terytorium innego państwa członkowskiego, zezwolenie na prowadzenie rachunków zbiorczych (działalność powiernicza), zezwolenie na prowadzenie rachunków zbiorczych (działalność powiernicza) na terytorium innego państwa członkowskiego, zezwolenie na prowadzenie rynku regulowanego, zezwolenie na utworzenie funduszu emerytalnego, zezwolenie na utworzenie towarzystwa emerytalnego, zezwolenie na utworzenie i prowadzenie działalności instytucji pieniądza elektronicznego, zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń, zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej, zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń albo reasekuracji, zezwolenie na utworzenie funduszu inwestycyjnego, zezwolenie na zarządzanie funduszami inwestycyjnymi, zezwolenie na utworzenie banku, zezwolenie na rozpoczęcie działalności przez bank, zezwolenie na utworzenie oddziału banku zagranicznego w kraju, zezwolenie na przedstawicielstwo banku zagranicznego lub instytucji kredytowej, zezwolenie na utworzenie banku krajowego przez instytucję kredytową, zezwolenie na prowadzenie systemów rozrachunku papierów wartościowych, zezwolenie na prowadzenie izby rozliczeniowej, zezwolenie na prowadzenie izby rozrachunkowej, zezwolenie na prowadzenie towarowego domu maklerskiego, zezwolenie na wykonywanie działalności reasekuracyjnej dla krajowego zakładu reasekuracji, zezwolenie na wykonywanie działalności reasekuracyjnej przez główny oddział zagranicznego zakładu reasekuracji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zezwolenie na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej, zezwolenie na przywrócenie akcjom formy dokumentu (zniesienie dematerializacji akcji), zezwolenie na utworzenie kasy oszczędnościowo-kredytowej, zezwolenie na prowadzenie działalność w zakresie pośrednictwa kredytu hipotecznego.

BANK

Warunki podjęcia działalności przez bank reguluje ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe.

Zgodnie z art. 2 ustawy „Bank jest osobą prawną utworzoną zgodnie z przepisami ustaw, działającą na podstawie zezwoleń uprawniających do wykonywania czynności bankowych obciążających ryzykiem środki powierzone pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym”.

Zezwolenia, o których mowa w powyższym przepisie, tworzą licencję bankową. Ustawa przyjęła zasadę dwuelementowej (dwustopniowej) licencji bankowej, tj. aby móc podjąć i prowadzić działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, konieczne jest uzyskanie de facto dwóch odrębnych zezwoleń, które są wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego - na utworzenie banku oraz na podjęcie działalności przez bank.

W świetle art. 8 ust. 1 Dyrektywy 2013/36/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi „Państwa członkowskie wymagają uzyskania przez instytucje kredytowe zezwoleń przed rozpoczęciem działalności (...)”.

WARUNKI UTWORZENIA BANKU

Utworzenie banku może nastąpić, jeżeli:

- 1) zostało zapewnione wyposażenie banku w:
 - a) fundusze własne, których wielkość powinna być dostosowana do rodzaju czynności bankowych przewidzianych do wykonywania i rozmiaru zamierzonej działalności,
 - b) pomieszczenia posiadające odpowiednie urządzenia techniczne, należycie zabezpieczające przechowywane w banku wartości, z uwzględnieniem zakresu i rodzaju prowadzonej działalności bankowej;
- 2) założyciele dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania bankiem, osoby przewidziane do objęcia w banku stanowisk członków rady nadzorczej oraz zarządu spełniają wymogi określone w art. 22aa, a członkowie zarządu, o których mowa w art. 22a ust. 3 i 4, posiadają udowodnioną znajomość języka polskiego;
- 3) przedstawiony przez założycieli plan działalności banku na okres co najmniej trzyletni wskazuje, że działalność ta będzie bezpieczna dla środków pieniężnych gromadzonych w banku.

WNIOSEK O WYDANIE ZEZWOLENIA NA UTWORZENIE BANKU

Zgodnie z art. 30a ustawy „Bank w formie spółki akcyjnej i bank spółdzielczy mogą być utworzone po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego”.

Wniosek do Komisji Nadzoru Finansowego o wydanie zezwolenia na utworzenie banku powinien zawierać:

- 1) określenie nazwy i siedziby banku,
- 2) określenie czynności bankowych, do których wykonywania bank ma być upoważniony, oraz dane o przedmiocie i zakresie zamierzonej działalności, w tym określenie czynności, o których mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1-7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, które bank zamierza wykonywać zgodnie z art. 70 ust. 2 tej ustawy,
- 3) dane dotyczące: założycieli i osób przewidzianych do objęcia w banku stanowisk członków zarządu oraz rady nadzorczej, kapitału założycielskiego.

Do wniosku załącza się:

- 1) projekt statutu banku,
- 2) program działalności i plan finansowy banku na okres co najmniej trzyletni,
- 3) dokumenty dotyczące założycieli i ich sytuacji finansowej, w tym oświadczenia składane przez nich w tym zakresie,
- 4) opinię właściwych władz nadzorczych kraju siedziby wnioskodawcy, jeżeli założycielem jest bank zagraniczny.

Jeżeli z wnioskiem o wydanie zezwolenia na utworzenie banku występuje więcej niż 10 założycieli, są oni obowiązani ustanowić 1-3 pełnomocników, którzy będą ich reprezentować wobec Komisji Nadzoru Finansowego w okresie poprzedzającym wydanie zezwolenia na utworzenie banku. Pełnomocnictwo powinno być sporządzone w formie aktu notarialnego.

POSTĘPOWANIE W SPRAWIE ZEZWOLENIA NA UTWORZENIE BANKU

Komisja Nadzoru Finansowego wzywa założycieli do uzupełnienia wniosku, jeżeli nie odpowiada on wymaganiom określonym w art. 31, oraz może zażądać uzupełniających danych lub dokumentów dotyczących w szczególności założycieli i osób przewidzianych do objęcia w banku stanowisk członków zarządu, w tym informacji o ich sytuacji majątkowej i rodzinnej, jeżeli informacje te są niezbędne do podjęcia decyzji o wydaniu zezwolenia na utworzenie banku.

Komisja Nadzoru Finansowego w terminie nieprzekraczającym 3 miesięcy od daty otrzymania wniosku lub jego uzupełnienia - wydaje decyzję w przedmiocie zezwolenia na utworzenie banku.

Komisja Nadzoru Finansowego w uzasadnionych przypadkach może przedłużyć do 6 miesięcy termin wydania decyzji, informując o tym założycieli przed upływem terminu 3 miesięcy od daty otrzymania wniosku lub jego uzupełnienia.

ZEZWOLENIE NA Utworzenie Banku

W zezwoleniu na utworzenie banku Komisja Nadzoru Finansowego określa: firmę banku, jego siedzibę, nazwy (nazwiska) założycieli i obejmowane przez nich akcje, wysokość kapitału założycielskiego, działalność, do wykonywania której bank jest upoważniony, oraz warunki, po spełnieniu których Komisja Nadzoru Finansowego zezwoli na rozpoczęcie przez bank działalności, a także zatwierdza projekt statutu banku oraz skład pierwszego zarządu banku.

Komisja Nadzoru Finansowego odmawia wydania zezwolenia na utworzenie banku lub na zmianę jego statutu, jeżeli nie zostały spełnione wymagania obowiązujące przy tworzeniu banków lub zamierzona działalność banku naruszałaby przepisy prawa, interesy klientów albo nie gwarantowałaby bezpieczeństwa gromadzonych w banku środków lub gdy przepisy prawa obowiązujące w miejscu siedziby lub zamieszkania założyciela lub jego powiązania z innymi podmiotami mogłyby uniemożliwić skuteczne sprawowanie nadzoru nad bankiem.

ZEZWOLENIE NA ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI PRZEZ BANK

Bank może rozpocząć działalność po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego.

Z wnioskiem o wydanie zezwolenia na rozpoczęcie przez bank działalności występuje zarząd banku.

Zezwolenie na rozpoczęcie przez bank działalności wydaje się po stwierdzeniu, że bank:

- 1) jest należycie przygotowany organizacyjnie do rozpoczęcia działalności,
- 2) zgromadził w całości kapitał założycielski,
- 3) dysponuje odpowiednimi warunkami do przechowywania środków pieniężnych i innych wartości, z uwzględnieniem zakresu i rodzaju prowadzonej działalności bankowej,
- 4) spełnia inne warunki określone w decyzji o wydaniu zezwolenia na utworzenie banku.

Komisja Nadzoru Finansowego informuje Europejski Urząd Nadzoru Bankowego o udzieleniu zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, dołączając informację o jego treści.

Bank powiadamia Bankowy Fundusz Gwarancyjny o uzyskaniu wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

SPÓŁDZIELCZE KASY OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWE

Warunki podjęcia działalności przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe reguluje ustawa z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych.

Utworzenie kasy wymaga uzyskania zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego.

Z wnioskiem o wydanie zezwolenia występują założyciele kasy. Założyciele kasy są obowiązani ustanowić od 1 do 3 pełnomocników, którzy będą ich reprezentować wobec Komisji Nadzoru Finansowego w okresie poprzedzającym wydanie zezwolenia. Pełnomocnictwo powinno być sporządzone w formie aktu notarialnego.

Komisja Nadzoru Finansowego wydaje decyzję w przedmiocie zezwolenia na utworzenie kasy w terminie 3 miesięcy od daty otrzymania wniosku lub jego uzupełnienia.

W zezwoleniu na utworzenie kasy Komisja Nadzoru Finansowego określa nazwę i siedzibę kasy oraz zatwierdza jej statut.

Komisja Nadzoru Finansowego odmawia wydania zezwolenia na utworzenie kasy, jeżeli:

- 1) nie zostały spełnione wymagania obowiązujące przy tworzeniu kas,
- 2) zamierzona działalność naruszałaby przepisy prawa lub nie gwarantowałaby bezpieczeństwa gromadzonych w kasie środków,
- 3) osoby przewidziane do objęcia stanowisk członków zarządu i rady nadzorczej kasy nie spełniają wymagań, o których mowa w art. 18 ust. 1 i 4 ustawy,
- 4) wobec osoby przewidzianej do objęcia stanowiska prezesa zarządu kasy zachodzą przesłanki odmowy wyrażenia zgody, o której mowa w art. 21 ust. 2 ustawy.

TOWARZYSTWA UBEZPIECZENIOWE i REASEKURACYJNE

Warunki podjęcia działalności przez towarzystwo ubezpieczeniowe reguluje ustawa z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy „Zakład ubezpieczeń może wykonywać działalność ubezpieczeniową wyłącznie w formie spółki akcyjnej, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych albo spółki europejskiej określonej w rozporządzeniu Rady (WE) nr 2157/2001 z dnia 8 października 2001 r. w sprawie statutu spółki europejskiej”.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy „Zakład reasekuracji może wykonywać działalność reasekuracyjną wyłącznie w formie spółki akcyjnej, towarzystwa reasekuracji wzajemnej albo spółki europejskiej określonej w rozporządzeniu Rady (WE) nr 2157/2001 z dnia 8 października 2001 r. w sprawie statutu spółki europejskiej”.

WNIOSEK O WYDANIE ZEZWOLENIA NA WYKONYWANIE DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ LUB REASEKURACYJNEJ

Wykonywanie działalności ubezpieczeniowej lub działalności reasekuracyjnej wymaga uzyskania zezwolenia organu nadzoru, tj. Komisji Nadzoru Finansowego.

Zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej i zezwolenie na wykonywanie działalności reasekuracyjnej, dla krajowego zakładu ubezpieczeń i dla krajowego zakładu reasekuracji, wydaje, w drodze decyzji, po rozpatrzeniu wniosku założycieli, organ nadzoru.

Wniosek, zawiera:

- 1) określenie nazwy lub firmy, siedziby i adresu krajowego zakładu ubezpieczeń lub krajowego zakładu reasekuracji,
- 2) określenie zasięgu terytorialnego i rzeczowego zakresu działalności krajowego zakładu ubezpieczeń lub zakresu działalności krajowego zakładu reasekuracji,
- 3) określenie wysokości kapitału zakładowego,
- 4) wskazanie założycieli,
- 5) wskazanie formy prawnej, w jakiej ma być wykonywana działalność,
- 6) określenie wysokości funduszu organizacyjnego przeznaczonego na utworzenie administracji krajowego zakładu ubezpieczeń lub krajowego zakładu reasekuracji i zorganizowanie sieci przedstawicielstw,
- 7) wskazanie imion i nazwisk osób proponowanych na stanowiska osób pełniących kluczowe funkcje,
- 8) wskazanie imion i nazwisk osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych, oraz doradcy inwestycyjnego - w przypadku, gdy obowiązek zatrudnienia doradcy inwestycyjnego wynika z ustawy.

ZEZWOLENIA NA WYKONYWANIE DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ LUB REASEKURACYJNEJ

Zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej jest wydawane w zakresie jednej lub więcej grup ubezpieczeń, o których mowa w załączniku do ustawy. Zezwolenie obejmuje całą grupę, chyba że wnioskodawca występuje o zezwolenie obejmujące jedynie niektóre rodzaje ryzyka należące do danej grupy ubezpieczeń.

Zezwolenie na wykonywanie działalności reasekuracyjnej jest wydawane, zgodnie z wnioskiem o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności reasekuracyjnej, w zakresie reasekuracji:

- 1) ubezpieczeń na życie, o których mowa w dziale I załącznika do ustawy,
- 2) pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych, o których mowa w dziale II załącznika do ustawy,
- 3) ubezpieczeń, o których mowa w pkt 1 i 2.

W zezwoleniu wskazuje się:

- 1) nazwę lub firmę, siedzibę i adres krajowego zakładu ubezpieczeń lub krajowego zakładu reasekuracji,
- 2) zasięg terytorialny i rzeczowy zakres działalności krajowego zakładu ubezpieczeń lub rzeczowy zakres działalności krajowego zakładu reasekuracji,
- 3) wysokość kapitału zakładowego,
- 4) założycieli,
- 5) formę organizacyjną działalności krajowego zakładu ubezpieczeń lub krajowego zakładu reasekuracji,
- 6) imiona i nazwiska osób przewidzianych na członków pierwszego zarządu,
- 7) imiona i nazwiska osób przewidzianych na członków rady nadzorczej.

Krajowy zakład ubezpieczeń i krajowy zakład reasekuracji rozpoczynają wykonywanie działalności ubezpieczeniowej lub działalności reasekuracyjnej w terminie nieprzekraczającym 12 miesięcy od dnia wydania zezwolenia.

DOMY MAKLERSKIE

Warunki podjęcia działalności przez domy maklerskie reguluje ustawa z dnia 29 lipca 2015 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy *„Prowadzenie działalności maklerskiej wymaga zezwolenia Komisji wydanego na wniosek złożony przez zainteresowany podmiot”*.

Wniosek o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej powinien zawierać elementy wymienione w art. 82 ust. 1 ustawy.

ZEZWOLENIE NA PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI MAKLERSKIEJ

Komisja Nadzoru Finansowego rozpoznaje wniosek o zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej w terminie 2 miesięcy od dnia jego złożenia.

Zezwolenie zawiera:

- 1) firmę, siedzibę oraz adres firmy inwestycyjnej,
- 2) wskazanie czynności, na wykonywanie których jest udzielone zezwolenie.

Komisja informuje Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych o każdym przypadku udzielenia zezwolenia.

Komisja odmawia udzielenia zezwolenia, w przypadkach określonych w art.. 85 ust. 1 ustawy.

FUNDUSZE INWESTYCYJNE

Warunki podjęcia działalności przez fundusz inwestycyjny reguluje ustawa z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.

Fundusz inwestycyjny może być utworzony wyłącznie przez towarzystwo.

Fundusz inwestycyjny może być utworzony jako:

- 1) fundusz inwestycyjny otwarty,
- 2) specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty,
- 3) fundusz inwestycyjny zamknięty.

WARUNKI Utworzenia Funduszu Inwestycyjnego

Utworzenie funduszu inwestycyjnego wymaga:

- 1) nadania funduszowi inwestycjnemu statutu przez towarzystwo,
- 2) zawarcia przez towarzystwo z depozytariuszem umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza funduszu inwestycyjnego,
- 3) wydania zezwolenia przez Komisję Nadzoru Finansowego,
- 4) zebrania wpłat do funduszu inwestycyjnego w wysokości określonej w jego statucie,
- 5) wpisania funduszu inwestycyjnego do rejestru funduszy inwestycyjnych.

Fundusz inwestycyjny nabywa osobowość prawną z chwilą wpisu do rejestru funduszy inwestycyjnych. Z tą chwilą towarzystwo staje się organem funduszu inwestycyjnego.

Towarzystwo zawiadamia Komisję o utworzeniu funduszu inwestycyjnego niezwłocznie po jego wpisaniu do rejestru funduszy inwestycyjnych, załączając statut funduszu inwestycyjnego oraz informację o dacie wpisu do rejestru funduszy inwestycyjnych i łącznej wysokości wpłat zebranych do funduszu.

ZEZWOLENIE NA UTWORZENIE FUNDUSZU INWESTYCYJNEGO

Komisja wydaje zezwolenie na utworzenie funduszu inwestycyjnego.

Komisja odmawia wydania zezwolenia, jeżeli:

- 1) osoby, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 5-7 ustawy, mogą wykonywać swoje obowiązki z naruszeniem zasad uczciwego obrotu lub w sposób nienależycie zabezpieczający interesy uczestników funduszu,
- 2) statut funduszu inwestycyjnego lub umowa z depozytariuszem nie uwzględniają należycie interesu uczestników funduszu, a w przypadku funduszu inwestycyjnego otwartego - statut funduszu zawiera postanowienia uniemożliwiające zbywanie jednostek uczestnictwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) towarzystwo nie zapewnia zarządzania w sposób należyty funduszem inwestycyjnym o takiej polityce inwestycyjnej i celach inwestycyjnych jak fundusz inwestycyjny, którego dotyczy wniosek,
- 4) wniosek lub załączone do niego dokumenty nie są zgodne pod względem treści z przepisami prawa lub ze stanem faktycznym.

TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

Warunki podjęcia działalności przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych reguluje ustawa z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.

Zgodnie z art. 38 ust. 1 *„Towarzystwem funduszy inwestycyjnych może być wyłącznie spółka akcyjna z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, która uzyskała zezwolenie Komisji na wykonywanie działalności określonej w art. 45 ust. 1 (zezwolenie na wykonywanie działalności przez towarzystwo)”*.

WARUNKI UTWORZENIA TOWARZYSTWA FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

Spółka ubiegająca się o uzyskanie zezwolenia na wykonywanie działalności przez towarzystwo, wraz z wnioskiem o udzielenie takiego zezwolenia, składa jednocześnie wniosek o zezwolenie na utworzenie funduszu inwestycyjnego otwartego.

Spółka ubiegająca się o uzyskanie zezwolenia na wykonywanie działalności przez towarzystwo może jednocześnie złożyć wniosek o udzielenie zezwolenia na wykonywanie działalności, o której mowa w art. 45 ust. 1a (zezwoenie na zarządzanie alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi).

ZEZWOLENIE NA WYKONYWANIE DZIAŁALNOŚCI PRZEZ TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

Komisja Nadzoru Finansowego wydaje:

- 1) zezwolenie na wykonywanie działalności przez towarzystwo,
- 2) zezwolenie na zarządzanie alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi,
- 3) zezwolenie na zarządzanie portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych,
- 4) zezwolenie na doradztwo inwestycyjne,
- 5) zezwolenie na przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych.

Wraz z zezwoleniem, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy Komisja wydaje zezwolenie na utworzenie funduszu inwestycyjnego wskazanego we wniosku spółki.

Komisja odmawia wydania zezwolenia na wykonywanie działalności przez towarzystwo, w przypadku gdy:

- 1) wniosek lub załączone do niego dokumenty nie są zgodne pod względem treści z przepisami prawa lub ze stanem faktycznym,
- 2) wnioskodawca, członkowie jego zarządu lub rady nadzorczej, doradcy inwestycyjni, którzy są lub zostaną zatrudnieni w towarzystwie, lub osoby, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 6 ustawy, mogą wykonywać działalność z naruszeniem zasad uczciwego obrotu lub w sposób nienależycie zabezpieczający interes uczestników funduszu, lub członkowie zarządu lub rady nadzorczej nie spełniają wymogów, o których mowa w art. 42 ust. 2 ustawy, lub nie są spełnione wymagania, o których mowa w art. 42 ust. 3 lub w art. 44 ust. 2 ustawy,
- 3) wpływ osoby posiadającej bezpośrednio lub pośrednio akcje towarzystwa w liczbie zapewniającej co najmniej 10% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy lub 10% udziału w kapitale zakładowym mógłby okazać się niekorzystny dla ostrożnego i stabilnego zarządzania przez towarzystwo funduszami inwestycyjnymi, przestrzegania zasad uczciwego obrotu lub należytego zabezpieczenia interesów uczestników funduszy.
- 4) pozostawanie towarzystwa w bliskich powiązaniach z innym podmiotem mogłoby uniemożliwić Komisji skuteczne sprawowanie nadzoru nad towarzystwem lub gdy sprawowanie takiego nadzoru byłoby utrudnione lub niemożliwe ze względu na przepisy prawa obowiązujące w miejscu siedziby lub zamieszkania tego podmiotu;

FUNDUSZE EMERYTALNE

Warunki podjęcia działalności przez fundusze emerytalne reguluje ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

Utworzenie funduszu wymaga:

- 1) nadania funduszowi statutu przez towarzystwo,
- 2) zawarcia przez towarzystwo z depozytariuszem umowy o przechowywanie aktywów funduszu,
- 3) uzyskania przez towarzystwo zezwolenia na utworzenie funduszu; ,
- 4) wpisania funduszu do rejestru funduszy.

WARUNKI UTWORZENIA FUNDUSZU EMERYATLNEGO

Do wniosku towarzystwa o wydanie zezwolenia na utworzenie funduszu należy dołączyć:

- 1) statut funduszu,
- 2) umowę z depozytariuszem,
- 3) zaświadczenie albo oświadczenie o wpisie do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym,
- 4) dane osobowe osób zatrudnionych w towarzystwie lub osób, które towarzystwo zamierza zatrudnić, mających istotny wpływ na gospodarkę finansową funduszu,
- 5) listę osób wyznaczonych przez depozytariusza bezpośrednio odpowiedzialnych za należyte wykonywanie obowiązków określonych w umowie; ,
- 6) informacje o kwalifikacjach i doświadczeniu zawodowym powyższych osób ze wskazaniem, które z tych osób są doradcami inwestycyjnymi.

ZEZWOLENIE NA UTWORZENIE FUNDUSZU INWESTYCYJNEGO

Komisja Nadzoru Finansowego wydaje zezwolenie na utworzenie funduszu w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku. Zezwolenie jest równoznaczne z zatwierdzeniem statutu funduszu.

Komisja Nadzoru finansowego odmawia zezwolenia, jeżeli:

- 1) wniosek i dołączone do niego dokumenty nie spełniają warunków określonych w ustawie,
- 2) statut funduszu nie zabezpiecza należycie interesów członków funduszu,
- 3) osoby, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy, nie dają rękojmi należytego wykonywania powierzonych obowiązków.

Po uzyskaniu zezwolenia na utworzenie funduszu towarzystwo niezwłocznie składa do sądu rejestrowego wniosek o wpisanie funduszu do rejestru funduszy.

Zezwolenie na utworzenie funduszu wygasa, jeżeli w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia zezwolenia towarzystwo nie złożyło wniosku o wpisanie funduszu do rejestru funduszy.

TOWARZYSTWO EMERYTALNE

Warunki podjęcia działalności przez towarzystwo emerytalne reguluje ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

Zgodnie z art. 53 ustawy „*Utworzenie towarzystwa wymaga zezwolenia organu nadzoru*”.

WARUNKI UTWORZENIA TOWARZYSTWA FUNDUSZY EMERYTALNYCH

Zezwolenie jest wydawane na wniosek założycieli towarzystwa, do którego dołącza się:

- 1) statut towarzystwa,
- 2) zgodę założycieli na zawiązanie towarzystwa i brzmienie statutu oraz na objęcie akcji przez założycieli,
- 3) regulamin organizacyjny towarzystwa określający w szczególności sposób zapobiegania ujawnianiu informacji, których wykorzystanie mogłoby naruszać interes członków funduszu, lub która po takim ujawnieniu mogłaby w istotny sposób wpłynąć na cenę instrumentów finansowych lub powiązanych z nimi pochodnych instrumentów finansowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi,
- 4) listę założycieli wraz z informacją o tym, czy są podmiotami związanymi i jaki jest charakter istniejących między nimi powiązań, a także dokumentami potwierdzającymi ich status prawny i pochodzenie środków pieniężnych przeznaczonych na pokrycie kapitału zakładowego towarzystwa,
- 5) listę członków władz statutowych towarzystwa, z wyłączeniem osób, o których mowa w art. 45 ustawy, wraz z ich oświadczeniami o wyrażeniu zgody na pełnienie funkcji we władzach statutowych towarzystwa oraz spełnianiu wszystkich wymogów określonych w ustawie, a także danymi osobowymi tych osób oraz opisem ich kwalifikacji i dotychczasowej działalności zawodowej,
- 6) zaświadczenia o niekaralności członków władz statutowych towarzystwa,
- 7) dokumenty przedstawiające sytuację finansową wszystkich akcjonariuszy towarzystwa w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających datę złożenia wniosku, w tym dokumenty potwierdzające brak zaległości podatkowych oraz zaległości z tytułu składek, do których poboru obowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- 8) plan organizacyjny i finansowy działalności towarzystwa na 3 lata.

ZEZWOLENIE NA WYKONYWANIE DZIAŁALNOŚCI PRZEZ TOWARZYSTWO FUNDUSZY EMERYTALNYCH

Komisja Nadzoru Finansowego wydaje decyzję w sprawie zezwolenia w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku.

Komisja Nadzoru Finansowego odmawia wydania zezwolenia na utworzenie towarzystwa, jeżeli:

- 1) wniosek i dołączone do niego dokumenty nie spełniają warunków określonych w przepisach prawa,
- 2) w statucie towarzystwa są zamieszczone postanowienia mogące zagrażać bezpieczeństwu aktywów funduszu albo w inny sposób naruszać interes członków funduszu,
- 3) przedstawiony przez założycieli plan organizacyjny i finansowy działalności towarzystwa na 3 lata nie zabezpiecza w należyty sposób interesów członków funduszu,
- 4) założyciele towarzystwa i członkowie władz statutowych towarzystwa nie dają rękojmi prowadzenia spraw towarzystwa w sposób zapewniający należyłą ochronę interesów członków funduszu,
- 5) z dokumentów przedstawiających sytuację finansową akcjonariuszy towarzystwa za ostatnie 5 lat wynika, że którykolwiek z nich posiada zaległości podatkowe lub zaległości z tytułu składek, do których poboru obowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- 6) kapitał zakładowy powszechnego towarzystwa pochodzi z pożyczki, kredytu lub jest obciążony w jakikolwiek sposób.

Dziękuję za uwagę!

Kancelaria Radcy Prawnego

dr Małgorzaty Maliszewskiej

ul. Szczęśliwicka27a lok. 3, 02-323 Warszawa

tel.(22) 822 30 30, prawnik@drmaliszewskakancelaria.com